

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДУ «НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ВИЩОЇ
ТА ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції магістрантів**

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В АГРОНОМІЇ,
ЗЕМЛЕУСТРОЇ ТА САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ**

21 листопада 2019 року

Біла Церква
2019

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Хахула В.С., канд. с.-г. наук, доцент, декан агробіотехнологічного факультету.

Панченко Т.В., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ агробіотехнологічного факультету.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділом аспірантури та докторантури.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

Інноваційні технології в агрономії, землеустрої та садово-парковому господарстві: матеріали міжнародної науково-практичної конференції магістрантів, 21 листопада 2019 року. Білоцерківський НАУ. 73 с.

Ел. адреса: <http://science.btsau.edu.ua/>

50-80 г (к)	50 (к)	565,5	8,4	2,0
	60	650,0	9,5	2,1
	70	694,1	9,9	2,5
> 80 г	50	500,5	7,1	1,4
	60	786,0	12,1	3,1
	70	607,6	9,0	1,8

Показник індивідуальної продуктивності одного стебла був найвищим за густоти стояння рослин 50 тис. шт. бульб/га. За густоти 60 та 70 тис. шт. бульб/га цей показник змінювався залежно від фракції висаджених бульб і коливався в межах від 0,7 до 1,3 шт. товарних бульб на 1 стебло.

У сорту Червона рута середня маса бульб з 1 куща за висадження фракції < 50 г зменшувалась з 863,9 г до 383,5 г зі збільшенням норми висадки. При висадженні фракції 50-80 г спостерігається протилежна тенденція зі збільшенням норми висадки зростає і середня маса бульб з 1 куща від 565,5 г до 694,1 г. При висадженні фракції > 80 г найвища маса бульб з одного куща виявлена за густоти 60 тис. шт. бульб/га 789 г, а найменша 500,5 г за норми висадки 50 тис. шт. бульб/га.

Така ж тенденція спостерігається і при визначенні середньої кількості товарних бульб. За висадження фракції < 50 г середня кількість товарних бульб зменшилась з 13,3 шт. до 6,1 шт. зі збільшенням норми висадки. У фракції 50-80 г також спостерігається протилежна тенденція зі збільшенням норми висадки зростає кількість товарних бульб з 1 куща від 8,4 шт. до 9,9 шт. При висадженні фракції > 80 г найвища кількість товарних бульб виявлена за густоти 60 тис. шт. бульб/га 12,1 шт., а найменша 7,1 шт. за норми висадки 50 тис. шт. бульб/га.

Індивідуальна продуктивність одного стебла у сорту Червона рута була найвищою за густоти стояння рослин 50 тис. шт. бульб/га та фракції < 50 г – 5,8 шт. У інших варіантів цей показник змінювався залежно від фракції та густоти висаджених бульб і коливався в межах від 1,4 до 2,6 шт. товарних бульб на 1 стебло.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондарчук А.А. Наукові основи насінництва картоплі в Україні: Монографія. Біла Церква, 2010. 400 с.
2. Норми садіння картоплі під запланований урожай (Рекомендації), Мінагрополітики України, К., 2001, 15 с.
3. Остренко М.В. Сортове багатство. Агробізнес сьогодні. К., 2010. №17. С. 20–23.

УДК 633.11«324»

ЧЕРНИЩУК В.А., ГНІДЕНКО Г.М., магістранти
 Науковий керівник – **ПАНЧЕНКО Т.В.,** канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ГУСТОТА РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СОРТУ ЗОЛОТОКОЛОСА ЗА РІЗНИХ НОРМ ВИСІВУ В ОСІННІЙ ПЕРІОД

Густота рослин є першою ступенькою в системі регулювання щільності посівів, то очевидно, є доцільним і цікавим вивчити зміни її залежно від норм висіву насіння озимої пшениці досліджуваного сорту. Отримання такої інформації має теоретичне і практичне значення. Теоретичне тому, що дасть можливість виявити причини такого явища, а практичне, бо сприятиме запобіганню втрат проростків, а потім сходів, в самому початку технологічного ланцюга управління формуванням високопродуктивних агрофітоценозів. Якщо така інформація дасть можливість виявити і тривалість дії наслідків негативів, в виявленні при проростанні насіння залежно від норми висіву, то це дозволить віднайти шляхи уникнення цього явища.

Ключові слова: пшениця озима, норма висіву, густота рослин, вологість ґрунту, сорт Золотоколоса.

На наш погляд, важливо виявити вплив початкової зміни густоти рослин за різних норм висіву насіння озимої пшениці на подальше формування густоти рослин упродовж вегетаційного періоду. Виходячи з цих позицій, ми і визначили густоту рослин за повних сходів, при вході їх в зиму, після перезимівлі і на час збирання. Вивчення зміни динаміки густоти рослин у різні фази росту та розвитку рослин та етапи органогенезу дозволить виробити систему біологічного контролю за станом посівів упродовж вегетації і віднайти шляхи управління формуванням елементів структури колосу, урожайності [1, 2].

Ми провели відповідні підрахунки густоти рослин і результати їх розмістили в таблиці 1. Отримані результати засвідчують, що норми висіву все ж таки впливають на польову схожість. Як бачимо на період повних сходів спостерігається досить високий рівень польової схожості і знаходиться в межах 92,2-94,3 відсотки. Проте, збільшення норми висіву з 4,0 млн/га до 4,5 млн/га схожих насінин знизило польову схожість на 1,6 %, з 4,5 до 5,0 млн/га на 0,5 % із 5,0 до 5,5 млн/га та 0,2 %.

Як бачимо з даних таблиці 5 збільшення норми висіву до 5, 5 млн/га відносно контролю (5,0 млн/га схожих насінин) незначно знижує польову схожість, а зменшення до 4,5–4,0 млн/га – підвищило її на 0,9–1,9 % у 2018 році. Майже така ж тенденція виявлена і в 2019 році, хоча абсолютні показники дещо інші. Так, збільшення норми висіву до 5,5 млн/га схожих насінин відносно контролю (5,0 млн) у 2019 році не змінило польову схожість, а зменшення до 4,0 та 4,5 млн/га – збільшило її на 0,7–1,9 % .

Таким чином, збільшення норми вище 5,0 млн/га схожих насінин не є раціональним з точки зору регулювання польової схожості, а зменшення до 4,5 та 4,0 млн/га є доцільним. Але такий висновок характерний для періоду повних сходів озимої пшениці. Що ж до підрахунків виживаності рослин на період входу їх в зимівлю, то вони майже підтверджують тенденцію виявлену при повних сходах. Так у 2018 та 2019 роках збільшення норми висіву до 5,5 млн/га схожих насінин відповідно контролю (5,0 млн/га) зменшилась виживаність рослин відповідно на 0,4 та 0,3 %, а зменшення її до 4,5 та 4,0 млн/га – підвищило їх виживаність рослин відповідно на 0,4-1,4 та 0,8-2,7 %. Отримані нами дані засвідчують, що норма висіву є досить ефективним фактором регулювання як польової схожості, так і виживаності рослин на період входу їх у зимівлю.

Таблиця 1 – Густота рослин озимої пшениці сорту Золотоколоса залежно від норм висіву у роки досліджень в умовах НВЦ БНАУ

Норми висіву, млн/га схожих насінин	Строки підрахунків							
	Повні сходи				Перед входом рослину зиму			
	2018 р.		2019 р.		2018 р.		2019 р.	
	шт/мІ	% до висіяного	шт/мІ	% до висіяного	шт/мІ	% до висіяного	шт/мІ	% до висіяного
4.0	377	94,3	370	92.5	340	85.0	335	83.7
4.5	418	92,9	408	90.7	378	84.0	368	81.8
5.0 (контроль)	462	92.4	448	89.6	418	83.6	405	81.0
5.5	507	92,2	497	89.6	458	83.2	444	80.7

Проте слід підкреслити ще одну важливу, на наш погляд, особливість, сутність якої полягає в тому, що зі збільшенням норми висіву від 4,0 до 5,5 млн/га схожих насінин хоч і збільшується відсоток несхожих насінин і зменшується виживаність рослин, але абсолютні показники пророслих насінин і збереженості рослин на період входу їх у зимівлю залишається кращими за більш високих норм висіву. Так, якщо в 2018 та 2019 роках за норми висіву 4,0 млн/га схожих

насінин у фазу повних сходів кількість проростків складала 377-370 шт/м², то збільшення норми висіву до 4,5; 5,0 до 5,5 млн/га схожих насінин забезпечило відповідно таку їх кількість - 418-408; 462-448; 507-493 шт/м². Така ж закономірність спостерігається за кількістю рослин у період їх входу у зимівлю.

Таким чином, за період від сівби до входу озимої пшениці в зиму було втрачено відносно норм висіву 4,0;4,5; 5,0 млн/га схожих насінин 16,3; 18; 19,3 відсотки рослин. Значна кількість дослідників вважають, що найбільша загибель рослин спостерігається за осінній період вегетації, проте певна їх частина з цим не погоджується.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Панченко Т.В., Ткачук В.М. Елементи структури врожайності сучасних сортів пшениці озимої та їх кореляційний зв'язок. : Матер. держ. наук. практик. конференції молодих вчених, аспірантів, докторантів. Частина 2. «Наукові пошуки молоді в третьому тисячолітті» м. Біла Церква 19–20 травня 2016 р. С. 27–28.

2. Панченко Т.В., Покотило І.А. Зміна густоти рослин пшениці озимої у період вегетації залежно від ланки сівозміни в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ. Матер. міжнародної наук. практик. конференції «Сучасні проблеми ведення сільського господарства та підготовки фахівців аграрного профілю» м. Біла Церква 15 лютого 2018 р. С.18–19.

УДК 633.853.49”324”:631.524.85

БАБУРЕНКО С., ГАЙЧЕНЯ М.В., КЛЕЦЕНКО В.І., магістранти

Науковий керівник – **ШОХ С.С.,** канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

АНАЛІЗ МОРОЗОСТІЙКОСТІ СОРТОВИХ ПОПУЛЯЦІЙ РІПАКУ ОЗИМОГО

Досліджено особливості морозостійкості в сортових популяціях ріпаку. Проаналізовано рівень морозостійкості та стан перезимівлі у досліджуваних сортів. Виявлено високу морозостійкість у сортів ріпаку озимого. Так, найбільш морозостійким в дослідженнях виявився сорт Геліо- 8,6 бала, що на 0,1 бала більше за стандарт - Чорний велетень (8,5 бала).

Ключові слова: ріпак озимий, морозостійкість, сорт, високий рівень, бал стійкості.

В Україні збільшення виробництва олійних культур стає гострою проблемою, яка можливо вирішити за рахунок використання біологічних можливостей ріпаку. В багатьох країнах підвищений інтерес до ріпаку зумовлений також високою пристосованістю рослини до помірного клімату і високою продуктивністю сучасних сортів, удосконаленою технологією вирощування і збільшенням потреби в олії як сировини для виробництва. Особливу цінність становить ріпакова олія як альтернативне джерело енергії та для виробництва екологічного біопального.

Вирощування ріпаку в Україні є досить рентабельним та прибутковим для багатьох сільськогосподарських підприємств. Врожайність ріпаку залежить від багатьох чинників, які зумовлені абіотичними та біотичними факторами.

Вивчення та аналіз біологічних особливостей сортів ріпаку озимого та формування морозостійкості у рослин є метою проведення досліджень даної роботи.

Дослідження проводились протягом 2018-2019 рр. Об'єкт досліджень – сортові популяції ріпаку озимого: Чорний велетень (стандарт), Кронос, Геліо, Донгон, ОПБН 18.

Всі спостереження в досліді виконували відповідно до методичних рекомендацій з проведення досліджень на ріпаку.

За роки досліджень погодні умови сприяли розвитку рослин та визначенню кращих за морозостійкістю зразків. Погодні умови восени без різких температурних коливань поступово переходили до нульових температур взимку. По кількості опадів та вологості ґрунту періоди осінь-зима та зима-весна сприяли розвитку ріпаку озимого перед входженням в зиму.

В дослідженнях проаналізували морозостійкість та стан перезимівлі у досліджуваних сортових популяцій (табл. 1).

ЗМІСТ

Азаров В.С., Козак Я.І. Стійкість сортів яблуні зимового строку досягання до хвороб.....	3
Хміль Є.С. Здатність сортів смородини до вегетативного розмноження.....	4
Бегеба О.В. Шкодочинність напівпаразиту <i>Viscum album</i> L. у насадженнях міста Біла Церква.....	6
Макарчук О.М. Особливості росту й розвитку видів і культиварів роду <i>Thuja</i> L. та перспективи їх використання в озелененні міста Біла Церква.....	8
Золотоверхий Д.В., Приндюк М.О. Варіювання висоти стебла та кількості гілок першого порядку в сортозразків ріпаку ярого.....	10
Івашко Б.В. Особливості росту і розвитку різних біологічних форм цукрових буряків.....	12
Товкач В.М. Вплив густоти садіння та фракції садивних бульб на урожайність картоплі.....	14
Чернищук В.А., Гніденко Г.М. Густота рослин пшениці озимої сорту Золотоколоса за різних норм висіву в осінній період.....	15
Бабуренко С., Гайченя М.В., Клеценко В.І. Аналіз морозостійкості сортових популяцій ріпаку озимого.....	17
Панченко М.Т., Столітня В.А. Проростання насіння пшениці озимої сорту Золотоколоса за різних норм висіву.....	18
Подупейко С.О. Проектні пропозиції щодо реконструкції скверу по вулиці Василя Липківського у Соломянському районі міста Київ.....	20
Хоменко С.О. Продуктивність цукрових буряків різних біологічних форм.....	22
Семенюк Д.В. Наукові аспекти нормативно-грошової оцінки земель.....	24
Філіпенко А.І. Актуальність грошової оцінки в сьогоденні.....	26
Кравчук А.В. Аналіз квітникового оформлення центральної частини с. Ковалівка Київської області.....	28
Мостипан О.В. Особливості формування врожайності гібридами кукурудзи різних груп стиглості в умовах ТОВ «Саварське» Богуславського району Київської області.....	30
Слива І.С. Оцінка сортів і гібридів буряка столового за господарсько цінними ознаками в умовах дослідного поля НВЦ БНАУ.....	31
Вовк Я.О. Особливості формування врожайності гібридів буряків цукрових залежно від строків збирання.....	33
Поляков С.І. Агрономічна ефективність хімічного прополювання посівів пшениці озимої.....	35
Тігаренко В.А. Попереднє сортовипробування чс-гібридів буряків цукрових.....	36
Ткаченко А.М., Чорний С.В., Степаненко С.В., Пилипенко І.М. Прояв і мінливість довжини колосу головного стебла у лній пшениці озимої, отриманих за міжмутантною гібридизацією.....	39
Федорчук А.М., Остапчук В.А., Охріменко О.Д., Балан Д.В. Особливості формування кількості колосків у колосі головного стебла лініями пшениці м'якої озимої, виділеними за міжмутантною гібридизацією.....	40
Волинець О.С. Проектні пропозиції щодо реконструкції парку в селі Крюківщина Києво-Святошинського р-ну Київської області.....	42
Лебедєв Р.Є. Аналіз досвіду благоустрою і озеленення центрального ядра села Ковалівка Васильківського району Київської області.....	44
Павленко А.С. Аналіз особливостей ландшафтного облаштування і озеленення території школи на прикладі гімназії №2 в м. Біла Церква.....	45
Ханько В.В. Проектні пропозиції щодо ландшафтного облаштування і озеленення Православного храму Георгія Побідоносця на Замковій горі у м. Біла Церква.....	47
Ярошенко В.С. Підсумки інвентаризації деревних насаджень на території забудови мікрорайону «Чарівне місто» в Дарницькому районі м. Київ.....	48
Думуші З.Ю. Пропозиції щодо озеленення набережної в м. Біла Церква (від дерев'яного мосту до острова «Дитинства»).....	50
Стрижак Є.О. Аналіз інтродукції красивоквітучих кущів Кременецького ботанічного саду.....	51